

ТЕМА 4 Досудова санація

1. Загальна характеристика досудової санації.
2. План досудової санації.
3. Процедура санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство.

1. Загальна характеристика досудової санації

Досудова санація - це система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які здійснюються з метою уникнення порушення провадження у справі про визнання боржника банкрутом.

Рішення про проведення досудової санації може бути прийняте у разі виявлення ознак неплатоспроможності підприємства.

Власник майна боржника-підприємства, засновники (учасники, коли підприємство створене у формі товариства) боржника - юридичної особи, кредитори боржника, інші особи в межах заходів щодо запобігання банкрутству боржника можуть надати фінансову допомогу в розмірі, достатньому для погашення зобов'язань боржника перед кредиторами, у тому числі зобов'язань щодо сплати податків та обов'язкових платежів.

Надання фінансової допомоги боржнику зобов'язує його взяти відповідні зобов'язання перед особами, які надали таку допомогу. Такими зобов'язаннями можуть бути передача частини майна або участь у підприємстві, якщо воно існує у формі товариства.

Види заходів при досудовій санації складається з: реструктуризації підприємства (реорганізаційні заходи), організаційно-господарських (перепрофілювання виробництва, закриття нерентабельних виробництв), управлінських (відчуження основних засобів, передача майна в оренду, відстрочення та/або розстрочення платежів, переоформлення короткотермінових кредитів у довготермінові, скорочення чисельності працюючих тощо), а також інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів.

Санація державних підприємств до порушення справи про банкрутство провадиться за рахунок коштів Державного бюджету України, державних підприємств та інших джерел фінансування. Обсяг коштів для проведення санації державних підприємств за рахунок коштів Державного бюджету України щороку встановлюється законом про Державний бюджет України.

Умови та порядок проведення санації державних підприємств до порушення справи про банкрутство за рахунок інших джерел фінансування погоджуються із суб'єктом управління об'єктами державної власності у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

2. План досудової санації

Для розробки плану досудової санації на підприємстві рекомендується утворювати робочу групу, до складу якої мають входити представник боржника, кредитори та потенційні інвестори.

У плані досудової санації повинна бути внесена крім відомостей про підприємство-боржника така інформація:

- відомості про фінансовий стан боржника;

- заходи щодо відновлення платоспроможності;
- розрахунок необхідних коштів для реалізації заходів;
- визначення джерел фінансування заходів (наприклад, зобов'язання інвесторів, кредиторів щодо погашення боргу або надання фінансової допомоги, кошти державного бюджету чи отримані від оренди майна, відчуження основних засобів, погашення дебіторської заборгованості, кредити банків тощо);
- умови участі інвесторів і кредиторів у проведенні досудової санації (наприклад, набуття права власності та майно підприємства відповідно до законодавства, розпорядження частиною його продукції, оренда майна підприємства, задоволення вимог кредиторів шляхом переведення боргу повністю або його частини на інвестора тощо);
- очікувані наслідки виконання плану досудової санації.

Важливою складовою плану є визначення терміну та кінцевих строків проведення досудової санації. Цей термін повинен бути розрахований таким чином, щоб у підприємства-боржника був час для виходу зі скрутного фінансового становища та проведення оздоровлення виробничої діяльності.

План санації може передбачити поділ кредиторів, які беруть участь у санації, на категорії залежно від виду вимог та наявності (відсутності) забезпечення вимог таких кредиторів. Умовами плану санації може встановлюватися різний порядок задоволення вимог для кредиторів різних категорій.

Умови плану санації, а також мораторій на задоволення вимог кредиторів поширюються на вимоги всіх кредиторів, що виникли до затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство.

План санації може передбачати призначення керуючого санацією. Порядок призначення, повноваження керуючого санацією визначаються у плані санації.

Керуючий санацією працює разом з менеджментом підприємства.

Необхідною умовою успішного схвалення та виконання плану санації є узгодження всіх частин плану із заінтересованими особами: з банківськими установами, що обслуговують боржника; керівниками підрозділів підприємства-боржника (фінансовий, промисловий та ін.); кредиторами; представницькими органами працівників підприємства-боржника; інвесторами та ін.

3. Процедура санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство

Ініціювати процедуру санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство мають право боржник або кредитор.

Згода між боржником і кредитором (кредиторами) щодо проведення санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство може бути досягнута як до, так і після виникнення заборгованості боржника.

Процедуру санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство може бути введено за наявності:

- відповідної письмової згоди власника майна (органу, уповноваженого управляти майном) боржника;
- відповідної письмової згоди кредиторів, загальна сума вимог яких перевищує п'ятдесят відсотків кредиторської заборгованості боржника згідно з даними його бухгалтерського обліку;

- плану санації, який повинен бути письмово погоджений усіма забезпеченими кредиторами та схвалений загальними зборами кредиторів боржника.

Умови плану санації щодо задоволення вимог кредиторів, які не брали участі в голосуванні або голосували проти схвалення плану санації боржника, повинні бути не гіршими, ніж умови задоволення вимог кредиторів, які голосували за схвалення плану санації.

Загальні збори кредиторів скликаються боржником шляхом письмового повідомлення усіх кредиторів за даними бухгалтерського обліку боржника.

Боржник повинен розмістити оголошення про проведення загальних зборів кредиторів на веб-сайті державного органу з питань банкрутства та Вищого господарського суду України.

Боржник або представник кредиторів, уповноважений загальними зборами кредиторів, протягом п'яти днів з дня схвалення кредиторами плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство повинен подати до господарського суду за місцезнаходженням боржника заяву про його затвердження.

До заяви про затвердження такого плану санації додаються:

- план санації;
- протокол засідання загальних зборів кредиторів, на якому було прийнято рішення про схвалення плану санації;
- список кредиторів із зазначенням їх найменування, поштової адреси, ідентифікаційного коду (номера) та суми заборгованості;
- письмові заперечення кредиторів, які не брали участі в голосуванні чи проголосували проти схвалення плану санації, за їх наявності.

За подання заяви про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство справляється судовий збір.

Протягом п'яти днів з дня отримання заяви про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство господарський суд виносить ухвалу про прийняття заяви про затвердження плану санації до розгляду, в якій зазначаються час та місце проведення судового засідання. Копія ухвали надсилається боржнику та всім кредиторам, зазначеним у заяві.

Ухвала про прийняття до розгляду заяви про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство оскарженню не підлягає.

Повідомлення про прийняття до розгляду заяви про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство публікується на офіційному веб-сайті Вищого господарського суду України. Повідомлення має містити найменування боржника і його ідентифікаційний код, номер справи, найменування господарського суду, у провадженні якого перебуває справа, а також дату першого судового засідання у справі.

Господарський суд повинен розглянути заяву про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство протягом одного місяця з дня прийняття відповідної заяви до розгляду.

Господарський суд зобов'язаний заслухати кожного присутнього на засіданні кредитора, який має заперечення щодо плану санації, навіть якщо на засіданні загальних зборів кредиторів такий кредитор голосував за схвалення плану санації.

Господарський суд виносить ухвалу про відмову в затвердженні плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство, якщо:

- при схваленні плану санації були допущені порушення законодавства, що вплинули на результат голосування загальних зборів кредиторів;

- кредитор, який не брав участі в голосуванні або ж голосував проти схвалення плану санації, доведе, що в разі ліквідації боржника його вимоги були б задоволені в розмірі, що перевищує розмір вимог, які будуть задоволені відповідно до умов плану санації;

- відсутнє письмове погодження плану санації усіма забезпеченими кредиторами (**конкурсні кредитори** - кредитори за вимогами до боржника, які виникли до порушення провадження у справі про банкрутство і виконання яких не забезпечено заставою майна боржника; **поточні кредитори** - кредитори за вимогами до боржника, які виникли після порушення провадження у справі про банкрутство; **забезпечені кредитори** - кредитори, вимоги яких забезпечені заставою майна боржника (майнового поручителя);

- боржником були надані недостовірні дані щодо кредиторської заборгованості.

В інших випадках господарський суд виносить ухвалу про затвердження плану санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство та вводить мораторій на задоволення вимог кредиторів. Мораторій поширюється на вимоги кредиторів, що виникли до затвердження плану санації.

Строк дії процедури санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство не може перевищувати 12 місяців з дня затвердження судом відповідного плану санації.

Протягом дії цієї процедури не може бути порушено справу про банкрутство боржника за його заявою або за заявою будь-кого з кредиторів.

Протягом процедури санації боржника до порушення провадження у справі про банкрутство діє мораторій на задоволення вимог кредиторів.